

ŽAN ŽAK RUSO.....	1
IMANUEL KANT.....	1
JOHAN GOTLIB FIHTE	1
FRIDRIH VILHEM JOZEF ŠELING.....	1
GEORG VILHEM FRIDRIH HEGEL.....	2
MARTIN LUTER.....	2
ŽAN KALVIN.....	2
JOHANES ALTUZIUS	2
ŽAN BODEN	2
FRANCISKO DE VITORIA	2
ROBERTO BELARMINO	2
HUAN de MARIANE	2
VASKEZ de MENČAKA.....	2
GABRIELE VASKEZ.....	2
FRANCISKO SUAREZ.....	2
FRENSIS BEKON	2
HUGO GRACIUS	2
TOMAS HOBZ	2
BARUH de SPINOZA.....	2
DŽON LOKA.....	2
Bookmark not defined.	
GOTFRID VILHELM LAJBNIC	Error! Bookmark not defined.
HRISTIJAN TOMAZIJUS	Error! Bookmark not defined.
HRISTIJAN VOLF.....	Error! Bookmark not defined.
ĐAMBASTA VIKO.....	Error! Bookmark not defined.

ŽAN ŽAK RUSO (1712-1778) „O POREKLU I OSNOVAMA NEJEDNAKOSTI MEĐU LJUDIMA-1755“ I „DRUŠTVENI UGOVORI ILI NAČELA POLITIČKOG PRAVA-1762.

Bio je najznačajniji teoretičar revolucionarnog prirodnog rava. Njegova filozofija protestuje protiv izveštačenosti buržoaskog sveta sa zahtevom za povratak prirodi i povratak starom. Ruso daje prednost osećanju u odnosu na razum. Smatrao je da u prirodnom stanju čovek živi u miru i zadovoljava svoje potrebe. Svi ljudi su jednaki i svi su slobodni. Ruso smatra da je čovek od prirode dobar a da je civilizacija ta koja slabi čoveka i može ga degenerisati. Složenost života udaljava čoveka od njegove prirode. Rusou priroda služi kao etički ideal a prirodno pravo je ukorenjeno u nagonu a ne u razumu. Početak kraja prirodnog stanja i nastanak prirodne nezavisnosti čoveka definisan je nastankom svojine. Iz poklapanja priznavanja svojine sa osnivanjem društva, proizilazi da je svojina najsvetije građansko pravo. Ona je temelj države i društvene nejednakosti. U njoj se nalazi koren društva i zakona koji je štite. Ruso nije principijelno protiv svojine, već je zagovornik njenog ograničavanja jer smatra da nijedan građanin ne sme biti tako imućan da bi drugoga kupio, i da niko ne sme biti toliko siromašan da bi se morao prodati. Zalaćao se da u građanskom pravu rad postane obaveza i bogatih i siromašnih jer je prihod bez rada smatrao krađom. Ruso slobodu poistovećuje sa vrlinom i dobrotom. Ruso smatra da je u zakonu jemstvo ljudske slobode.

Ruso demokratiju smatra neostvarivom, pri čemu mu je ideal republikansko uređenje starih naroda.

IMANUEL KANT – (1724 – 1804) je osnivač filozofije prava.

Dela: - Kritika čistog uma; Kritika praktičnog uma; Metafizička načela nauke o pravu. Postavio je osnove moderne teorijske filozofije. On je odvojio prirodu i njene zakone od sveta običajnosti koji takođe podleže zakonima ali zakonima koji su neuslovljeni zakoni slobode. Predmet praktične filozofije je sloboda htenja. Um je sam sebi zakonodavac dok razum propisuje prirodi njene zakone. Kantova praktična filozofija je nastala pod uticajem luteranske tradicije i Rusoovih ideja. Od Lutera je preuzeo koncepciju unutrašnje slobode autonomnih subjekata, formalizaciju etike i dr, a od Rusoa smisao za probleme društva i načela moralne antropologije, ali je odbacio učenje o prirodnoj dobroti čoveka, zbog čega on ne polazi od prirode čoveka već od slobode koja nije data već zadata.

Kant je odvojio legalitet od moraliteta. Po njemu pravo ima za predmet samo ono što je spoljašnje u delovanju. On razlikuje pravno stanje od nepravno stanja koje još naziva i prirodnim stanjem.

Kant učenje o pravu deli na privatno i državno pravo. Privatno pravo stoji na tlu građanskog društva i bavi se «spoljašnjem Mojem i Tvojem» što se osigurava «javnim zakonima». Građansko uređenje je ono pravno stanje u kome je osigurano svakome svoje, a posezanje za svojim on često naziva povreda koju pravno stanje ne dopušta.

Kant prirodno stanje smatra stanjem nasilja, bespravnosti i zato se iz takvog stanja mora stupiti u građansko stanje. Njegova celina je država. Razlikuje zakonodavnu vlast, kojoj pripada najznačajnija uloga jer je u njoj ujedinjena volja naroda, izvršna i sudska vlast.

Građanin u državi ima pravne atribute:

Zakonske slobode (sluša onaj zakon za koji je dao svoj pristanak)

Građanske jednakosti (priznaje samo sebi ravan autoritet)

Građanske samostalnosti (za svoju egzistenciju zahvaljuje svojim pravima i snagama)

Svojtvo građanina u Kantovoj filozofiji prava je rezervisano samo za vlasnike i obrazovane, ono ne pripada licima koja služe drugima. Svi su prema javnim zakonima jednaki i slobodni ali se ne mogu svi jedanko uvažavati.

Drugi deo državnog prava posvećen je međunarodnom pravu gde su odnosi među državama u stanju prirodne slobode ili u stanju stalnog rata. U međudržavnim odnosima vlada pravo jačeg. Izlaz iz toga on vidi u savezu naroda koji se mora zasnivati na načelu udruživanja, bez postojanja suverenih sila.

Treći deo je posvećen pravu svetskog građanstva koje se odnosi na moguće ujedinjenje svih naroda u pogledu izvesnih opštih zakona.

JOHAN GOTLIB FIHTE

(1762 - 1814)

Dela: - U državnom uvažavanju istine; Revandikacija slobode mišljenja od vladara Evrope koji su je do sada gušili; Prilog opravdanju sudova publike o francuskoj revoluciji; Učenje o državi; Govori Nemačkoj naciji; Bio je filozof nemačkog idealizma. Osnovni temelj Fihteove filozofije je ono što je praktično, sloboda, moral i odgovornost. One su za Fihtea praktične činjenice. One treba naprosto da jesu bez pitanja zašto.

Na Fihteovu filozofiju su uticali Kant, Monteskje i Ruso, i Francuska revolucija.

Pojam prava počiva u suštini uma. Ono što Fihte naziva prirodnim pravom samo je umno pravo ili umna priroda. Prema njemu, samo umnost se sastoji u identitetu onoga koji deluje sa onim na koga deluje. Fihte razlikuje pravo od morala. Pravo je odnos slobodnih bića u čulnom svetu a moral odgovornost pred sopstvenom savešću.

Fihte se bavi problemom ugovora u političko – pravnom smislu. U takvom ugovoru se na konkretan način rešava pitanje ograničavanja slobode svakog člana pravne zajednice. Sam ugovor predstavlja slobodan i uzajaman dogovor dve stranke o zajedničkim interesima. On smatra da se granica do koje doseže sloboda svakog pojedinca ne može odrediti bez određivanja svojine u najširem smislu reči. Svojina označava pravo na slobodno delovanje u čulnom svetu koje je utemeljeno u pravu na rad. Ugovorne stranke su pojedinac i država. Fihte glavnim zadatkom smatra pronalaženje zajedničke volje. Volja o kojoj su svi saglasni jeste sigurnost prava svih ili zakon. Zajednička volja mora biti snabdevena jednom moći prema kojoj je moć svakog pojedinca beskrajno mala. Takvu moć on naziva državnom vlašću. Fihte državu zamišlja kao pravnu državu u kojoj treba da vlada pravo a ne gola sila. Ona treba da postoji kao liberalna ustanova sigurnosti i samoodržanja. On je branio prava građana na nasilnu promenu politički antiliberalnog ustava, jer je smatrao da je država samo delo njenih građana o kome oni odlučuju.

FRIDRIH VILHEM JOZEF ŠELING

(1775 – 1854)

Dela: - Dedukcija prirodnog prava; Nova dedukcija prirodnog prava; Sistem transcendentnog idealizma;

Treći veliki filozof nemačkog idealizma. Započinje svoj rad u mladim godinama kao Fihteov sledbenik. Nastojao je da svako znanje izvede iz jednog osnovnog principa. Šeling ne posmatra svet kao Kant u svom konačnom običnom i prostorno i vremenskom iskustvu, već neuslovljeno u spontanom i intelektualnom naziranju. U toku svog dugog života često je menjao svoja filozofska stajališta. Njegova filozofija prava se kreće ka ključnim problemimam slobode prirode i istorije. U težnji da izbegne kruti dualizam stalno je težio objektivnom idealizmu. Individualistično načelo Šelingove nove dedukcije oslanja se na tri prava: slobodu, jednakost i svojinu. Naredna faza u razvoju Šelunga je organistička. On je preuzeo organizam od Kanta i učinio ga osnovnim principom filozofije u nastojanju da prevlada kauzalno mehaničko tumačenje prirode. Šeling je pre svega u svom filozofskom radu tumačio pojam prirode, prirodne ravnoteže. Prirodno stanje uravnoteženo naziva se i zlatnim dobom koje se sa vremenom narušava pod dejstvom ljudi i ostalih objektivnih faktora. U narednoj fazi razvoja, pod uticajem romantike definiše državu kao objektivni organizam slobode. U svojim definisanjima organističke filozofije države ispoljava polemiku sa Kantovim sledbenicima. U vreme zaokreta na teističkoj poznoj filozofiji Šeling je isticao da je konstrukcija države najbolji dokaz kako se čovek, kao duh srozao do fizičkog bića. Šeling svoje stavove i svoj razvitak filozofije kreće kroz tumačenje filozofije prava a time i prirode, ravnoteže, jednakosti i slobode, tumačenja države...itd..

GEORG VILHEM FRIDRIH HEGEL (1770 - 1831)

Dela: - *O novijim unutrašnjim odnosima u Wurtembergu; Ustav Nemačke; O naučnim načinima obrade prirodnog prava, njegovom mestu u praktičnoj filozofiji i njegovom odnosu prema pravnim naukama; Osnovne crte filozofije prava.*

Hegelova dijalektička filozofija shvata bivstvo kao prvi nužni predstupanj koji putem nebivstva, ili ništa, omogućava postanak, a stvarnost ne kao statičku datost, već kao nešto delatno, procesno i menjanju podložno.

Po Hegelu pravo obuhvata egzistenciju svih određenja slobode. Sloboda postoji tamo gde lica dolaze u međusobni odnos posredstvom svojih volja. Ovo se dešava u ugovoru iz čije sfere on izuzima brak i državu jer odbija da određene privatne svojine prenese u sferu koja je sasvim druge i više prirode. Svojina je egzistencija koju lice daje svojoj slobodi. Porodica je običajni oblik koji prestavlja zajednicu u kojoj je svojina svojina porodice kao jednog lica. I građansko društvo u Hegelovoj filozofiji prava ima opštost slobode. On smatra da građansko društvo za zadovoljavanje privatnih potreba tj. zaštiti privatne svojine. Pravo svojine je ostvareno tek u građanskom društvu. Po tome se slaže sa Kantovim stavom, ali se razlikuje po tome što odbacuje ideju da se država može konstituisati iz sfere građanskog društva, kao sveta privatnost.

Hegel je u analizi građanskog društva utvrdio progresivan porast stanovništva i industrije kao i nagomilavanje bogatstva u malo ruku na jednoj i stvaranje zavisnosti klase na drugoj strani. Po Hegelu rat predstavlja javnopravno stanje. «Sretni ratovi» sprečavaju unutrašnji nemir i pomažu učvršćenju moći države iako rizikuju njenu bezbednost.

I u učenju o kazni Hegel pokazuje da pravda počiva u rukama moćnika. Odmazda predstavlja način ukidanja zločinstva. Po Hegelu je kazna pravo zločinca, jer zločinac samo putem kazne biva zadovoljen u svom ljudskom pravu. Kazna nije puka prinuda već ispoljavanje slobode.

MARTIN LUTER (1483 - 1546)

Prema Luteru čovek po prirodi nije hrišćanin već grešnik i zlikovac. On simbolično priznaje prirodno pravo ali naglašava kako čovek nije u stanju da sam sazna put i način ispravnog delovanja. Po njemu između božjeg carstva ljubavi i milosti sa jedne strane i božije vlasti gde se nalaze svet i satana, postoji nepremostivi jaz jer je vlast u besu stvorio skriveni Bog posle greha, da bi čovečanstvo spasao od potpune iskvarenosti. Ovo predstavlja pravni osnov za državni apsolutizam. Luter zastupa ideju o državi kao «kazni i iskupljenju za greh». Iskvarena ljudska priroda pripada božijoj vlasti u kojoj biva kažnjavana.

ŽAN KALVIN (1509 - 1564)

Smatra da je božija volja najviši princip pravde koja biva derivana samo savršenim hrišćanima a ljudska važi za sve ostale. Kalvin je pristalica teokratije i verske netrepeljivosti. U kalvinističkom učenju teologija saraduje sa jurisprudencijom, što znači da se iz božanskih zapovesti izvodi svetovno pravo. Za Klavina božija volja predstavlja izvor prava. On opisuje Boga kao suverenog kralja ili Vladara koji raspolaže sa svom vlašću i postavljen je iznad svih zakona.

JOHANES ALTUZIUS (1557 - 1638)

Kalvinista humanista, čije shvatanje prava potiče iz teorije ugovora. Njegov stav «Ono što je Bog u svemiru, to je zakon u državi».

ŽAN BODEN (1530 - 1596)

Dela: - *Šest knjiga o republici*
Razvio je apsolutističku teoriju suvereniteta, koja je po njemu apsolutna i permanentna vlast države koja nije zakonom ograničena a sam suveren vlada prema sopstvenom nahođenju i na patrijahalan način celom državom kao vlasništvom..

FRANCISKO DE VITORIA (1480 - 1546) - Dominikanac, osnivač španske filozofije prava.

Dela: *O pravdi; Teološka razmišljanja*

De Vitorije u središte pažnje stavlja pojam «NARODI», pošto on ceo svet posmatra kao jednu pravnu zajednicu a pravo koje reguliše odnose među ovim narodima naziva međunarodno pravo.

ROBERTO BELARMINO (1542 - 1621) - italijan

HUAN de MARIANE (1536 - 1623) - španac

Bili su Jezuiti, poznati kao katolički monarhomasi, jer su dopuštali i tiranoubistvo sa verskim razlozima.

VASKEZ de MENČAKA (1512 - 1569)

Delo: *Plemenite Kontroverze*
Teoretičar međunarodnog prava koji se zalagao za slobodu mora. Zastupa stanovište da je čovek po prirodi dobar, pa stoga teži sreći i prijateljstvu sa drugim ljudima. Država postoji samo u korist svih građana a ne samo jednog dela.

GABRIELE VASKEZ (1551 - 1604)

Delo: *Komentari i rasprave o prvom delu druge knjige svetog Tome Akvinskog.*

Prema Vaskezu greh je u samoj prirodi stvari. Po njemu je umna priroda u sebi neprotivrečna.

FRANCISKO SUAREZ (1546 - 1617)

Delo: *Traktat o zakonima i bogu zakonodavcu.*

Zastupa gledište da je zakon uporedio i intelektualni i voljni akt. On ne sadrži samo pokazivanje onoga što je dobro ili zlo nego i zapovesti i zabrane. Razvija Vitorijevu teoriju međunarodnog prava. Zajedničko dobro svih nacija naziva zajedničkim dobrom ljudskog roda. On ne veruje da se sporovi mogu rešavati samo ratovima jer je to suprotno pravедnosti.

FRENSIS BEKON (1561 - 1626)
Zastupao učenje o uklanjanju svih IDOLA, kao obmane koje smetaju našem razumu da dođe do istine posredstvom kauzalne nauke.

HUGO GRACIUS (1583 - 1645) - holandanin

Delo: *Slobodno more; O pravu rata i mira;*

Razlikuje božansko pravo koje proizilazi iz božije volje i ljudsko koje deli na pravo prirode, građansko pravo i laičko. Građansko pravo izvire iz najviše građanske vlasti ili države pri čemu njegova valjanost počiva i u prirodnom pravu, Međunarodno pravo nastaje voljom svih ili većine naroda.

TOMAS HOBZ (1588 - 1679)

Delo: *Elementi prirodnog prava i politike; O političkom telu;*

Njegova filozofija se odlikuje oporim pesimizmom. On vidi samo asocijalnu borbu i rat svih protiv svih. Po Hobzu se prirodno pravo oslanja na najsnažniji nagon, nagon za samoodržavanjem. On važi ne samo za pojedince već i za države koje jedna naspram druge stoje kao mačevaoci, motre se i drže oružje u pripravnosti. Hobzova teorija društvenog ugovora ističe neophodnost uspostavljanja apsolutne vlasti koja preseca sporove i vodi opštem smirivanju.

BARUH de SPINOZA

(1632 - 1677) - Holandski filozof
On isključuje teologiju iz filozofije i na njeno mesto stavlja strogu kauzalnost koja deluje u sveobuhvatnoj Bogo-prirodi u kojoj je čovek samo modus ove substancije.
Dela: *Teološko politički traktat; Politički traktat*
Kos Spinoze prirodno ne prelazi u državno, jer država ima samo onoliko prava koliko ima moći. Cilj države po njemu je ostvarenje mira i bezbednosti života, a pitanja pravde i nepravde se mogu zamisliti samo u organizovanoj državi.

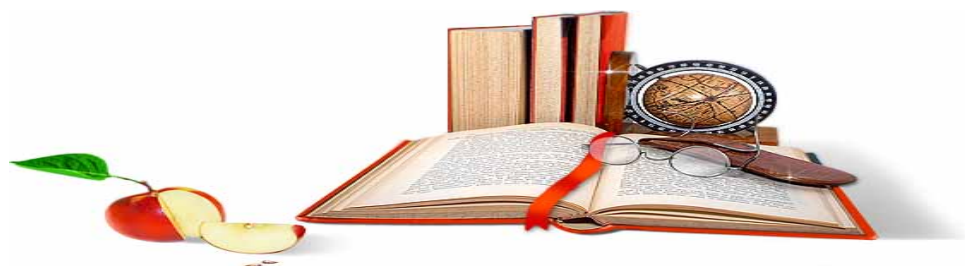
**----- OSTATAK
TEKSTA NIJE
PRIKAZAN. CEO
RAD MOŽETE
PREUZETI NA
SAJTU
WWW.MATURSKI.NET -----**

**[BESPLATNI GOTOVI
SEMINARSKI, DIPLOMSKI
I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA -
RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI,
POWERPOINT PREZENTACIJE I
DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.](#)**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

ODABERETE ONO ŠTO VAM
U POTPUNOSTI
ODGOVARA. U BAZI SE
NALAZE **[GOTOVI
SEMINARSKI, DIPLOMSKI
I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE
MOŽETE SKINUTI I UZ
NJIHOVU POMOĆ
NAPRAVITI JEDINSTVEN I
UNIKATAN RAD. AKO U
[BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI
VAM JE POTREBAN, U
SVAKOM MOMENTU
MOŽETE NARUČITI DA VAM
SE IZRADI NOVI, UNIKATAN
SEMINARSKI ILI NEKI
DRUGI RAD RAD NA LINKU
[IZRADA RADOVA](#). PITANJA I
ODGOVORE MOŽETE
DOBITI NA NAŠEM
[FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

NA NAŠIM SAJTOVIMA
MOŽETE PRONAĆI SVE,
BILO DA JE TO
[SEMINARSKI, DIPLOMSKI](#)
ILI **[MATURSKI](#)** RAD,
POWERPOINT
PREZENTACIJA I DRUGI
EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA
RAZLIKU OD OSTALIH MI
VAM PRUŽAMO DA
POGLEDATE SVAKI RAD,
NJEGOVI SADRŽAJ I PRVE
TRI STRANE TAKO DA
MOŽETE TAČNO DA